

Suso de Toro

TRETZE CAMPANADES

Òbric un document nou en el meu ordinador, per tal de relatar-hi tot allò que va viure i va veure al llarg d'aquells dies aterridors en què la seua vida va ser partida en dues.

Ella vivia, aleshores, abatuda pel fracàs. Però imaginava que estava viva; imaginava que era una activa escriptora moderna, amb una professió que tenia una part del vell art i una part dels nous oficis: escrivia contes i novel·les, però també traduïa i feia guions per al cinema i la televisió. S'hi complaïa a imaginar-se capaç de compaginar la serenitat i la destil·lació de la gran literatura amb l'impuls elèctric i el bull de vi nou de la narrativa audiovisual. Ella no era una d'aquelles escriptores antigues que escrivien llargues novel·les avorrides a casa seua, envoltades de cortines i de tapets, una delicada Virginia Woolf; ah, no, no; ella era també dinàmica, ràpida, aguda. Així s'hi veia aleshores: una dona del seu temps, amb una vida plena en tots els sentits. Ser del seu temps era el seu únic propòsit, l'única pàtria que tenia, i seguia l'actualitat amb ànsia, les tendències socials, de la cultura, de les arts. El passat només formava part de la seua vida en forma de cultura, d'història i d'obres d'art. I el present li arribava filtrat i reduït a través de la premsa, de la televisió i de les pel·lícules.

S'hi veia viva i plena, però la seua vida no tenia gaire més substància que l'argument d'un anunci. I, probablement, era tan real com un videoclip, imatges tòpiques que passen, flueixen, sense pes i sense deixar cap petjada en la memòria. Les torres de la catedral, que albirava des del seu apartament,

entre núvols i trossos de cel molt blau, amb les seues campanes greus, monòtones i perpètues, l'haurien d'haver advertida a propòsit de la lleugeresa dels seus dies.

Potser, en el fons, tot havia començat quan en veure *Riques i famoses*, de George Cukor, s'havia imaginat ella mateixa com una de les protagonistes; en l'origen de cada desil·lusió hi ha sempre una il·lusió, i moltes de les nostres il·lusions han nascut d'un ouet post en la nostra imaginació per les pel·lícules, estimades pel·lícules. Dosis concentrades i instantànies de somni a les quals una va fent-se addicta imperceptiblement.

El seu apartament proclamava el seu fracàs, encara que, per a ella, resultava imperceptible. La pols finíssima de la desesperança havia anat cobrint els seus llibres, discos, vídeos i CD, la gasa invisible de la derrota del seu ànim i de qualsevol impuls vital que hagués tingut en altres temps; unes calces brutes que havien caigut sota un radiador, roba eixuta amuntegada al costat de la finestra, esperant que la desgana la guardés de qualsevol manera als calaixos de l'armari, el sobre amb el conte que havia presentat a un concurs i que no li havien premiat, a terra, al costat de la paperera. Sobre la solitud, era millor no parlar-ne, almenys per ara. El seu apartament era el seu regne de tristor invisible, impregnat d'un desordre difús; l'assistentia hi passava tres voltes cada setmana per rentar la roba i frenar el progrés d'aquell signe de mort que s'hi acumulava diàriament en forma de desídia. Només l'animeta del seu gat passejava per les habitacions perquè la casa conservés una mica d'alè.

Ella no era nòmada, era tan sedentària que ni tan sols apartava la vista del terra per buscar un nou horitzó; però

tampoc no era capaç de convertir aquell apartament llogat en un lloc que pogués anomenar «casa seua» i que li proporcionés un cert confort. ¿Com s'ho devien arreglar algunes dones de la seua mateixa edat, que transformaven qualsevol espai buit en un lloc on es podia viure? ¿Per què no havia après a ser més acurada, per què no posseïa l'art delicada i tremendament eficaç de prendre possessió d'un espai i convertir-lo en un lloc càlid i confortable, amorós? Probablement perquè li faltaven totes aquelles arts menudetes, femenines o no, que donen un sentit als llocs i als dies.

Ella sabia que hi havia mancances en la seua vida, llocs buits que ni ella mateixa coneixia ni podia omplir. Només sabia que hi havia absències, faltes.

S'hi sentia estranya massa sovint i ella només volia ser *normal*. De vegades, desconfiava per si no era del tot com les altres dones, com les altres persones. Era com si li faltés alguna cosa, o com si li'n sobrés alguna, ben al contrari, alguna cosa que no era normal o que no era del tot comuna a la resta dels humans. En algunes ocasions, en dies baixos, perdia l'esperança de trobar algú, o alguna cosa, de la seua mateixa substància; alguna cosa que donés sentit, que justificués la seua existència, la seua presència entre l'altra gent. Com si ella no fos gent, com si fos una mena d'alienígena o d'àngel caigut, confós i maldestre.

Des de nena, el fet mateix de ser esquerrana, de tenir més destresa a la mà esquerra, li havia reforçat aquella consciència d'ella mateixa. La mà esquerra, la mà coneguda però desconeguda. Era una cosa normal, però la feia sentir diferent. Recordava que, a l'aldea, els veïns la consideraven diferent i la miraven amb respecte. Ella ja no recordava per quins motius, perquè havien passat molts anys des d'aleshores. Després

havia vingut a la ciutat, amb l'àvia, i la infància a l'aldea havia anat esborrant-se; només records fugissers, impregnats de vergonya i de confusió i arrecerats per l'oblit.

De qualsevol manera, hauria d'haver sabut que aquella desídia, aquella manca de consistència i de resistència per a crear una llar, un lloc seu on viure, un úter on refugiar-se, delatava que anava a la deriva, portada pel corrent, i que el seu ego estava greument malalt, afectat per una malaltia imperceptible. Simplement vivia sense esperança i continuava caminant només per hàbit, un hàbit que no estava al servei de cap il·lusió i que la precedia com una ombra trista.

Probablement, transmetia aquella tristor a les persones amb les quals es relacionava i per això cada nova coneixença seguia els mateixos passos i primer es quedaven enlluernats per la seua conversa, que ella sabia brillantment culta, irònica i intel·ligent. Dic que s'enlluernaven i seria més exacte dir que els enfonsava sota el pes de la seua conversa pedant, enginyosa i amb un pessic d'intel·lectualitat que introduïa d'una forma molt natural. El pas següent era quan l'altra persona s'hi retreia d'una manera imperceptible, fins i tot per a ella mateixa, davant d'aquella tristor que irradiava; ella estava acostumada a reconèixer aquell lleuger moviment de retracció. Precisament, les coses que passaren amb Xacobe foren tan diferents que la seua relació no li va semblar natural, ella no semblava la protagonista més adequada per a representar aquell personatge; era com si, per a l'argument d'un guió tràgic, un mal director hagués escollit els personatges d'una comèdia. En qualsevol cas, tots aquells fets extraordinaris i terribles la van rescatar d'aquella vida seua buida i desorientada. I, encara que ella no ho podia saber aleshores, quan s'hi va veure immersa en aquells incidents

va ser com si ja els esperés, com si estigués preparada per a afrontar-los.

Quan ella i Xacobe es van trobar, ell dirigia una productora de cinema i televisió; entre la gent de la professió es comentava que estaven a punt de traslladar-lo a Madrid per ascendir-lo a un càrrec més important dins l'empresa de mitjans de comunicació a la qual pertanyia. Ella l'havia conegut abans, quan escrivia els guions d'una sèrie de televisió que havia produït l'empresa; aleshores, només era un treballador entre tants i li va semblar una mica estúpid, el clàssic espavilat que no té talent i que et tracta amb displicència perquè té la possibilitat de contractar-te per a un treball, o no. Aquesta era la imatge general que en tenia. I al cap d'un parell d'anys, quan Xacobe ja era director general, i va intentar parlar amb ell, va confirmar la primera impressió: l'home era ja un directiu i no volia parlar directament amb ella, estava molt ocupat; l'enviava a entrevistar-se amb un dels seus subordinats.

Ella no hauria sabut dir per què va passar; potser els anys passaven i ella ja començava a estar cansada de tot; potser es va cansar d'haver d'humiliar-se davant d'un home més jove, que fins i tot treballava per a l'empresa menys anys dels que ella hi havia estat col·laborant, amb menys coneixements de què era una pel·lícula o una sèrie de televisió, que ni tan sols sabia què era la ficció; un llepaculs com tants altres que només sabia mostrar-se submís, beneficiar-se de la complicitat masculina dins l'empresa, llepar culs i esperar l'oportunitat d'un ascens. La mateixa història de sempre: veure com la submissió i l'astúcia derrotaven el talent. De manera que quan la seua secretària li tornà a dir, amb aquella veu tan freda, que estava ocupat i no podia posar-se al telèfon, ella va decidir

presentar-s'hi l'endemà. Aniria personalment a veure aquell llepaculs i faria que, almenys, li ho negués cara a cara.

Aquella nit va tenir un malson amb túnels i foscos que la va despertar, suant, en la matinada freda. Desperta a l'alba, en les hores més amargues, va intuir que aquelles vivències sinistres del malson eren un pròleg, que l'esperava alguna cosa. Malgrat tot, la seua voluntat va matinar i va eixir al carrer per anar al despatx, com havia decidit la vespra. Es va presentar en les oficines de l'empresa, aquell matí plujós, decidida a rebre una resposta personal. Que no insistís perquè no la rebria, que tenia molta feina, es va mantenir ferma la secretària, a la porta del despatx on l'home important no parava de parlar per telèfon o de buscar alguna cosa en la pantalla del seu ordinador. La secretària va dubtar si avisava o no el servei de seguretat i, finalment, va optar per deixar-la esperar, per veure si es cansava i se n'anava.

La secretària va continuar atenta al monitor del seu ordinador, instal·lat sobre un suport giratori que, quan ella s'havia aproximat a la taula, la dona havia girat per tal que ella no pogués veure la pantalla. En contemplar-la davant seu, immersa en el seu treball, va poder deixar aflorar, finalment, la incomoditat que li produïa. Aquella situació li resultava particularment tensa per la presència d'aquella dona, per alguna sensació que transmetia o que, potser, no transmetia, sinó que li faltava; i el cap li rodava per descobrir què podia ser.

Hi havia alguna cosa en aquella dona que es resistia al seu ull d'escriptora acostumada a reduir les persones a personatges esquemàtics, a caràcters; se sentia orgullosa de ser capaç de veure una psicologia en cada persona, de poder imaginar-li una biografia possible. La seua intuïció d'escriptora i de

guionista era capaç de traure, de qualsevol desconegut, un personatge i un argument; de vegades, ho feia només per provar-se o per impressionar els seus coneguts; assenyalava algú pel carrer i li inventava una biografia plausible sobre la marxa, com una Sherlock Holmes que només fes servir la deducció i la imaginació. Però aquella dona, asseguda i tensa davant seu, atenta a la pantalla del seu ordinador, li resultava opaca, es mantenia refractària a la seua mirada.

Els seus ulls lliscaven per ella, com si la seua superfície fos una substància impenetrable i morta, pedra tova, i fos tota feta d'una peça compacta, sense cap material a dins. Els signes que hi veia eren confusos, com si no fos una persona particular sinó una idea genèrica: dona de mitjana edat. Si li buscava els atributs d'una dona, li'ls trobava; fins i tot d'una dona bella i pàl·lida. Però era com si en aquell cos faltés alguna cosa prèvia, l'emanació de la feminitat, d'un tret humà propi de les dones. Darrere de la seua taula i davant la pantalla de l'ordinador, la feia pensar en un autòmat de carn, l'Octàvia del conte de Hoffman. Una presència humana incompleta. Potser era això, la seua fredor; potser li faltava l'escalfor tèbia de la carn viva, la que fa que els porus deixen escapar una subtil olor corporal. Ella no ho va saber expressar així en aquells moments, però aquella dona era com una figura ben tallada en carn pàl·lida, com una estàtua, com un àngel de marbre que guardés un panteó.

Aquella dona va notar que l'observava i va apartar la vista de la pantalla per a mirar-la; aquell gest li va provocar un calfred sobtat. De seguida va desviar els seus ulls d'aquella cara buida i els va passejar per la quotidianitat vulgar del despatx, per tranquil·litzar-se, va mirar el despatx de Xacobe. L'home continuava assegut; el veia a través d'un vidre amb

una persiana mig tancada que li permetia veure de dins a fora, de manera que havia de saber perfectament que ella l'esperava.

Aquell matí, asseguda en aquella cadira de plàstic taronja i tubs de metall, va presenciar com la brisa lleugera de les coses extraordinàries pot desfer del tot els cabells delicadament pentinats de la realitat quotidiana. Va passar així: hi va entrar un jove de l'empresa amb un munt de sobres de diferents mides i colors i els va deixar damunt la taula d'aquella dona. Va ser una escena vulgar que només ara pot resultar significativa. Veiem com entra el jove, que porta un jersei roig amb el coll en punta i una corbata blava sobre una camisa blanca amb ratlletes granat, amb els sobres separats del cos, com qui porta una safata. El veiem deixant els sobres sobre la taula molt ben ordenada de la secretària, amb un gest mesurat que és més familiar, de complicitat, que no descurat o negligent. Veiem la secretària que mira els sobres sense cap desànim davant del treball que li arriba i que també es renova aquell dia; la veiem consultar mecànicament el seu rellotge, mentre el jove se'n va cantussejant, i ella confirma així que el correu ha arribat a la seua hora, de manera que els dies mantenen un ordre i tot està bé. La dona va ordenar la correspondència amb agilitat, sense deixar d'observar atentament la pantalla i d'escriure-hi alguna cosa de tant en tant. D'aquella forma començava davant seu, amb l'arribada de la correspondència, amb un fet sense cap importància, que es repetia cada dia, una cadena d'esdeveniments que l'havien d'arrossegar amb la força d'un torrent que es precipita.

–veig que ets ací. com pots estar sempre on line?

–sempre esperant-te, Xacobe ;-)

–Esmeralda, no m'enganyes.

–...

–m'esperes?

–... t'espere, sóc aquí, si és que la xarxa és un aquí. sóc aquí, ja ho saps, com sempre que em necessites.

–vinga, vinga. no deu ser tant. alguna vida deus tenir. sempre m'ho dius, però estic segur que ara estaves fent qualsevol altra cosa, no m'enganyes.

–no vols que t'enganye?

–... no, no ho vull.

–sí, sí que ho vols, sí. si no volguesses mentides, no voldries participar en un xat. conversem per mentir.

–més ben dit, converse per ser sincer.

–per a ser sincer, s'ha de viure en la realitat. tu, ara, vius en un món virtual, un món de ficció on no hi ha aquí i si no hi ha cap aquí, no hi ha lloc per a la veritat, la veritat només és possible quan hi ha un lloc i un temps...

–deixa't estar d'històries. tu i jo existim i estem conversant en aquest moment.

–en aquest moment teu. tu i jo ens esvairèm en tallar la comunicació i això que escrivim no és veritat, la nostra comunicació no existeix. aquest temps és fora del temps, dels dies de la gent.

–...si tu volguesses, ens podríem veure algun dia ;-)

–voldries que tinguéssim rostre, edat, carn? no t'agrada aquesta altra forma de vida?

—em vas dir que vivies a la ciutat, no gaire lluny de mi.
—...no et vaig dir que vivia a prop, sinó que estava a prop teu.
—et conec?
—... em coneixes. i no em coneixes...
—sempre jugues amb les paraules. et vaig dir una vegada que devies ser filòsofa, ho ets?
—la filosofia és la recerca del coneixement. jo sé que sóc aquí per tu, per a tu. no n'he de saber res més, de manera que ho sé tot.
—deus ser professora de filosofia. mai no m'he relacionat amb una professora. Saps que m'agrada que sigues tan enigmàtica? ets tan diferent de mi... deu ser per això que m'agrades.
—tu no saps si t'agrada. només saps que t'agrada conversar amb mi.
—...
—Xacobe, què tens? note que et passa alguna cosa.
—alguna cosa em passa, alguna. fa dies que em sent com si la meua vida no fos meua. i no sé com explicar-ho ni amb qui ho puc comentar...
—i si proves amb mi? sóc aquí per això. sóc la teua confessoria esclava...
—no ho sé...
—què tens?
—...em passen coses. em marege. m'irrite. un braç, una mà, sembla que no em vol respondre. i recorde coses que no havia recordat mai. em fa la impressió que la meua vida no és meua. no sé com dir-t'ho.
—... no deu ser que treballes massa? no deu ser cansament?
—... podria ser. no, no és això, és una altra cosa... és alguna cosa que em passa. no sé explicar-ho amb paraules.
—supose que has anat al metge, què t'ha dit?

—...no és cosa de metges.

—Xacobe, no deu ser cosa de la imaginació? no creus que, potser, necessites ajuda mèdica?

—em pensava que tu em comprendries.

—doncs parla. jo, almenys, t'escoltaré...

—... és com si la meua vida no fos meua. com si una cosa incerta m'assetgés amb la intenció de llevar-m'ho tot... no vull dir els diners: vull dir tot. és com si em furtassen la vida, com si mai no hagués tingut, del tot sencera, la meua vida i ara volguessen arrancar-me-la d'un colp. em sent com un ninot amb el qual juguen...

—...

—tinc por. tinc molta por.

—asserentat. no deu ser res. patir algun mal és propi dels humans. no saps amb què pot estar relacionat?

—... sembla una estúpida, però crec que és un càstig...

—t'has portat malament? per què et castiguen?

—no em faces cas, només és una impressió. no pot ser cert.

—per què tems ser castigat?

—perquè... perquè sí. havia de fer una cosa i no l'he feta.

—i ara et castiguen... si tens por, per què no fas això que havies de fer?

—no ho sé... és un assumpte molt estrany. em fa una mica de por...

—et fa por una cosa que has de fer?

—em fa por saber per qui ho he de fer... ni tan sols gose parlar-ne.

—i creus de veritat que aquesta persona és qui et causa els problemes?

—ho crec i no ho crec... sé molt bé que és una cosa psicològica, però també note com actua sobre el meu cos.

—potser, si és així, hauries de considerar seriosament fer això que has de fer ja...

—...potser... però també em fa por saber què passarà després... imaginar que em poden passar coses pitjors cada vegada. em fa por que, aleshores, li pertanyi per sempre, que em tinga del tot.

—...bé... oblida, doncs, els teus mals, de moment, i parla'm d'una altra cosa.

—amb tu és amb l'única persona amb qui m'atrevesc a obrir-me, de tot això només en puc parlar així amb tu. si ho conte a qualsevol altra persona em prendrà per boig. per què no ens veiem un dia? ;-)

—el nostre tracte és que no.

—;-)

—a més, probablement perdries la confiança i ja no em parlaries com ara. canvia de tema, què fas ara?

—sóc al meu despatx, ja ho saps. acabe de revisar uns informes i d'aquí a mitja hora tindrè una reunió amb l'equip, perquè és di-lluns. aquest mes tenim molta feina, dues pel·lícules, una sèrie, ja ho saps... i els de dalt demanen resultats. l'economia i tot això...

—què fa la teua secretària?

—la meua secretària escriu alguna cosa en el seu ordinador. sempre està escrivint alguna cosa. és una dona rara...

—...

—ets aquí?

—... hi sóc. per què dius que és rara?

—no ho sé explicar. és com si em vigilés... no et burles però, de vegades, crec que és aquí per vigilar-me...

—tens massa imaginació.

—potser. hi ha una altra tia, a fora. no sé què hi fa. és una guionista, escriu llibres, ha treballat amb nosaltres en una sèrie per a la televisió.

—no m'en parles amb gaire interès... deu ser un plom de tia.

—ho deu ser... no sé què fa. la secretària no m'ha dit res de la seua visita. és estrany, sembla com si m'esperés, em mira...

—això deu ser que t'interessa, una altra conquesta teua...

—res d'això, ja t'he dit unes quantes vegades que jo no mescle els negocis amb el plaer. si em gite amb ella, després li hauré de donar feina i acceptar-li projectes. no pots imaginar com és aquest món. cal anar sempre amb l'assot a la mà. a més, tampoc no està tan bona...

—... i no deu ser que a qui li agrada l'assot és a tu? què vols dir amb això que no està tan bona?

—que és normal, ja saps què vull dir.

—no ho sé.

—mira. deu tenir uns trenta i bastants anys. jo diria que s'aproxima als quaranta, encara que la roba que porta és molt juvenil i ho dissimula. porta els cabells molt curts i unes ulleres de metall redones; un aspecte de xica moderna. de dona independent bastant passada de moda, de progrè o una cosa per l'estil...

—ja veig que no t'agrada gaire.

—hi ha cua... ha, ha. només tu m'oposes resistència... deixa-ho córrer, ja sé que el nostre tracte és un altre. la veritat és que, des de fa un temps, ja no sóc qui vaig ser... espera, he de tallar perquè ve la meua secretària amb la correspondència.

No res. No res m'espera, m'espera el No-res. He perdut. Ho he perdut tot. He estat derrotat i entregue el camp de batalla. He perdut la meua obra, hi vaig deixar la vida i hi vaig deixar l'ànima, he perdut el meu fill i vaig voler quedar-me, riure d'ell. Però he perdut. He perdut la batalla. Sóc aquí, desfent-me. Ai, això és el dolor. El dolor absolut. Com de cruel és aquest dolor que ni tan sols fa mal. És la desesperació. La desesperació que no importa. És el buit. M'apague. Aquest ésser s'esvaeix. Aquest monstre es convertirà en pols per alleugerir els vius, per alleugerir la ciutat. S'apaga el monstre sense que pugua veure cap llum al seu davant, a la fi de tot no hi ha res, cap refugi. Almenys per a mi. Els meus ulls són cecs i és ara que puc percebre una certa claror d'alabastre dins meu, a la volta dels ulls; però no pot ser res, no hi pot haver res per a mi. He dit jo, aquell que vaig ser fa tant de temps. Aquest ésser que va poder arribar fins ací s'apaga i només en quedarà la pedra. Innocent, he perdut tot allò que tenia al meu servei.

Calze amarg, Graal negre del qual en vaig beure amb constància i sense cap benefici. No hi haurà més mort, pesar ni mal que porte jo a la ciutat.

Abraçat a la columna del Pòrtic, abraçat a mi mateix, sóc aquí, aquí m'arrossega a perir. Derrotat i entregat, de retorn a casa. El llustre i l'esplendor que tenia aquesta pedra pintada resplendent, que afrontava la llum que arribava des de l'oceà, la lluita de la seua bellesa amb l'obra divina, han estat reals? Qui gosaria condemnar el Pòrtic a la penombra?

Uns altres mestres picapedrers vingueren després de nosaltres i amagaren tanta bellesa com mirava orgullosa la posta de sol, aquesta obra bona i alta desafiava cada tarda la mort del sol en l'oceà i proclamava, contra l'ocàs, la promesa d'un dia etern. El dia de la teua salvació, Déu Nostre Senyor, jo vaig construir per al món la imatge del teu dia, aquella jornada que tu prometies. Jo vaig esculpir l'engany en la pedra. Però quan li va arribar l'hora, no hi va haver salvació per al meu fill; per a ell, no hi va haver dia de la resurrecció. Et vas emportar el meu fill, la llum de la meua vida, i em vas apartar

de la meua obra, m'expulsares. Potser pensaves que jo era el sant Job?

La teua misericòrdia era engany. Com va ser trampa la promesa que, després, em va fer la pedra: la llum fosca. Perquè quan em vaig rebel·lar davant teu, vaig buscar a qui servir i vaig descobrir una força tan gran que em va meravellar. Però ara sé que no hi ha vida eterna en la claror, ni en la foscor tampoc. Només hi ha un buit etern i immens, un buit sense fi. Va ser un engany per a mi. Ho va ser: no hi va haver vida eterna, només un dia interminable, sense sol ni ombra.

Ai, aquell era un món diferent, era un món de veritat i la Fe s'escampava per les terres, més enllà dels boscos i de les muntanyes. El meu pare, Mateus Petri, constructor de ponts, home sant, encara va conèixer la Fe. Com que era constructor de ponts, ell representava la possibilitat de salvar la mort, com qui salva un riu, per entrar a un regne nou. I ell feia ponts perquè hi passaren els cossos i Crist i el seu germà, el senyor sant Jaume, eren el pont per on passaven les ànimes, això deia ell. El meu pare tenia la innocència d'un infant, la sagrada Fe germànica que aixecava les catedrals dels francs, sobre les quals jo vaig erigir la meua. I tenia la imaginació d'un infant, per això només feia ponts. No es desviava per imaginar.

Però el seu fill va ser capaç d'imaginar, no feia una altra cosa. I va imaginar les glòries eternes i la immortalitat. I també va saber imaginar la llarga caiguda als abismes, molts dies de caiguda vers la més fonda de les foscos. La imaginació, el meu orgull, em va dur al cim i, després, m'enfonsà en aquest abisme que m'engul amb la seua boca negra. Em precipite al ventre del buit.

El meu pare tenia aquella vella Fe que movia el món, que empentava la gent a creuar muntanyes per arribar fins aquí, tan lluny. El poder de la Fe. Què se'n va fer, de tot allò? Aquest clergue que diu missa sense ganes, davant l'Altar Major d'orat, què en sap ell, de la força d'aquella vella religió? Una religió negra com la sang d'un pecador, i no aquest beuratge que no és ni com el vi jove. Què en sap, aquest clergue, de qui sóc jo?

Aquest Pòrtic és la meua fi, la fi del camí, com si jo fos també un pelegrí de lluny. Ara torna el Fill Pròdig i no hi haurà cap pare que li faça una festa.

Em desintegre i caic sobre les lloses. Postrat sobre el terra, a mercè dels monstres esculpits, d'aquestes boques terribles que jo conec molt bé, d'urpes amb unghes i boques amb ullals de pedra voraç, els pertany. Jo els corresponc: sóc la carronya que han de devorar. Allà dalt, Santiago mira davant seu i no veu qui jau a sota, caigut sobre el sòl de pedra, aquesta ombra que s'esvaeix. Sobre aquesta figura s'aixeca tota la Glòria, no la de Crist sinó la que un home amb esperit hi va erigir. La meua Glòria. Era meua.

Aquest és el meu lloc, em correspon. Aquest és un lloc sant, repose al lloc on va caure la sang del meu fill, la carn que més he estimat. Als teus peus, Santiago. Jo vaig creure l'Evangeli de Tomàs, no importa on sou, dirigiu-vos a Santiago, per a qui van ser creats el Cel i al Terra. Jo vaig creure, com m'havia ensenyat el meu pare, Mateus Petri, constructor de ponts, i vaig venir a Compostel·la, convençut que aquella cova fosca havia de ser la porta del cel i decidit a esculpir-la. I, quan ho vaig necessitar, vaig demanar a l'Apòstol, aquell que havia guarit malalts, que havia ressuscitat morts, que em tornés el meu xiquet. Li ho vaig demanar, li ho vaig suplicar, qui tenia més dret que jo a demanar? Jo vaig creure en els seus miracles, vaig creure que si havia ressuscitat aquell infant mort a Saint Florin de Le Puy, a França, per què no hauria de ressuscitar el meu? Jo creia en la vella Fe del meu pare, Mateus Petri, però vaig perdre la fe en descobrir la mentida, en morir la meua esperança, quan hi restà només silenci. Quan ja no hi havia res més.

Vaig aprendre què era la seua misericòrdia, ho vaig aprendre molt bé quan Déu va trobar bé fer caure un bloc de pedra del seu mateix Pòrtic, de la seua pròpia Glòria, que va esclafar el meu bé. Déu ja s'havia emportat la mare que em va donar aquell fill, per què havia de morir també el meu tresor? No, jo no era el sant Job, malgrat la modèstia del meu pare, jo era d'un llinatge orgullós. Hi havia dins meu gotes de la sang dels àngels que es rebel·laren. El dolor per la pèrdua del meu fill va ser tan profund que ni tan sols em va importar perdre una de les cames. I em vaig quedar, també, coix de l'ànima.

Ha passat tant de temps. Ara sóc aquí i no puc veure cap porta que done a alguna part, només sóc un derrotat. No hi ha res al meu darrere. Només el buit. Només en quedarà la

pedra. En quedarà només la pedra morta. El poder de la pedra no va allargar la vida, va alimentar la mort. Tant si ets Wotan o l'arcàngel màgic caigut Azazel, divinitat de pedra, siga el teu nom el que siga, poder monstruós que vas sorgir de l'abisme per matar qualsevol cosa viva i posseir el món, on has anat, on ets ara, tan lluny que ja no et puc veure? Has anat esvaint-te, expandint-te, sé molt bé que, ara, regnes pertot arreu, però jo quasi no et puc veure ja. Ja no et puc servir: has triomfat i el camp és teu.

Aquest és el meu buit; per a mi, no hi ha res més. Però les coses mortes hi romandran. En aquest món que et deixe, ara que jo m'apague, les coses mortes continuaran i regnaran. A les pantalles mortes de vidre fred hi restaran imatges quan ja no hi haurà gent, perquè aquestes pantalles conserven l'estremiment del foc fred i blau que em va mantenir viu, el foc que jo reverenciava. Foc fosc, poder de la pedra.

Aquest món de la gent que viu a fora ha començat a comptar un temps nou, un nou mil·lenni. Serà el temps de la llum fosca, un temps en el qual regnarà la pedra. Les pedres que jo vaig esculpir resisteixen, persistiran i només s'han d'esvair quan l'aire les transforme en arena. La basílica orgullosa, la ciutat de pedra perdurarà en el temps perquè la pedra dura. Però la vida mineral no és humana, ni és vida. Ai, sí. Vaig confiar en la pedra, vaig creure en ella, ja no estime res ni crec en res. Només les coses mortes són perdurables, per què jo no volia saber-ho?